

S. Andreas - 14de Zond. door het Jaar – 4 Juli 2021

De kerk van de toekomst.

Eerste lezing: Ezechiël 2,2-10

Zo sprak Jahwe de Heer tot mij: “Mensenkind, ga recht overeind staan, dan zal ik tot u spreken” Zodra Hij tot mij gesproken had, kwam er een geest over mij, die mij recht overeind deed staan, en weer hoorde ik Hem spreken. Hij zei tot mij: “Mensenkind, Ik zend u tot de Israëlieten, dat volk van rebellen dat zich tegen Mij verzet heeft; zij en hun vaders hebben tegen Mij gezondigd tot op de dag van vandaag. De zonen hebben een harde blik en een hart van steen; Ik zend u tot hen met de boodschap: zo spreekt Jahwe de Heer! En of zij luisteren of niet, want het is een hardleers volk, ze zullen erkennen dat er onder hen een profeet geweest is. En wat uzelf betreft, mensenkind: wees niet bang voor hen en voor wat ze zeggen; al groeien er doornen om u heen en al zit ge op schorpioenen, wees niet bevreesd voor hun woorden en niet beducht voor hun aanblik, het is nu eenmaal een hardleers volk. Gij moet hun mijn woorden overbrengen, of ze luisteren of niet; het is nu eenmaal een hardleers volk.

Overweging.

Een jonge vrouw, studente filosofie, Sophie Scholl was in de oorlog lid van de verzetsgroep De Weisze Rose in München; zij werd gesnapt bij het verspreiden van folders tegen het Naziregime van Hitler. Op 22 febr. 1943, een zonnige lentedag, werd zij ter dood veroordeeld en diezelfde dag nog geëxecuteerd in de Stadelheim gevangenis in München, onthoofd. Haar laatste woorden waren: “Hoe kan men verwachten dat gerechtigheid het wint, als bijna niemand bereid is zich persoonlijk in te zetten voor een rechtvaardige zaak? Zo’n fijne zonnige dag vandaag en ik moet gaan, maar wat doet mijn dood ertoe, als door ons duizend mensen in beweging komen en tot actie worden aangezet?” Sophie Scholl was 22 jaar. Jongeren in onze parochie vonden het heel jammer dat zij geen plek had gekregen op ons kerkepad. Ik begin de overweging met het verhaal over haar; het zal duidelijk zijn waarom.

Het is belangrijk dat wij als parochie nadenken over de kerk van de toekomst. Ik zeg bewust: ‘de kerk van de toekomst’, niet ‘de toekomst van de kerk’; dat zou immers betekenen ‘doorgaan op de oude voet’. Kerk van de toekomst betekent iets nieuws: een andere visie op wat kerk moet zijn, niet naar binnen gekeerd, alleen maar bezig zijn met eigen zielenheil, maar naar buiten gekeerd,

bezig met het heil van de wereld; en andere invulling van de taken; een andere invulling van de taak van de priester, een andere invulling van de taak van de 'leken' in de kerk. De kwestie is zó belangrijk dat paus Franciscus er een synode in Rome aan wil wijden in 2023. Eén ding is nu al helder: de priester zal in de toekomst minder manager zijn, niet langer alles bedisselen en regelen, zoals vroeger; hij zal meer mensen moeten voorgaan in het zoeken naar wat Gods boodschap is voor de vraagstukken van onze tijd; hij zal meer profeet moeten zijn. En de leken, die vroeger niet of nauwelijks geletterd waren, maar nu vaak hoog geschoold zijn, zullen meer in het vizier komen in die kerk van de toekomst. Je ziet het al gebeuren: mannen/vrouwen, die al veel meer dan vroeger te vinden zijn op plekken van betekenis in de kerk; dit was 40/50 jaar geleden totaal ondenkbaar; 'dan moet er wel een wonder gebeuren!', zou je toen gezegd hebben.

In de lezingen vandaag gaat het over inspirators, over profeten. Het zijn geen waarzeggers (dat dacht ik vroeger); maar mensen die met twee benen in de klei staan, in de realiteit van vandaag; die helder zien hoe God de wereld en de mens in die wereld bedoeld heeft; die zien waar mensen de fout in gaan; die de mensen daarop wijzen en oproepen om hun leven anders in te richten, zó dat alle mensen, en alle andere schepselen geëerbiedigd worden, tot hun recht komen, niet in de verdrukking komen. Ik zou een heel rijtje moderne profeten kunnen noemen: naast Sophie Scholl, ook Oscar Romero, Maarten Luther King', Nelson Mandela, Dorothe Sölle, Gandhi, Dietrich Bonhöffer. Maar eigenlijk hoeven we niet zover te zoeken: in mijn stad, in mijn buurt, in de wijk, in mijn familie of in de parochie zijn ook mensen, die gewoon door hun doen en laten laten zien, waar het echt om gaat in het leven: er te zijn voor de ander, er te zijn voor de schepping, de wereld mooi te houden, mooi te maken.

De dichter Gerard van het Reve heeft het over zo'n gewoon iemand vandaag, in het ziekenhuis in Weert: 'Zuster Immaculata, die al vier en dertig jaar verlamde oude mensen wast, in bed verschoont, en eten voert, zal nooit haar naam vermeld zien. Maar elke ongewassen aap die met een bord: dat hij vóór dit, of tegen dat is, des middags het verkeer verspert, ziet savonds reeds zijn smoel op de teevee. Toch goed dat er een God is.' Eenvoudige mensen die laten zien, hoe God de wereld bedoeld heeft, en de taak van mensen in die wereld.

Jezus van Nazareth (ik ben weer terug bij het evangelie) deed dat in zijn dagen op een uitzonderlijke manier; hij heeft de kern van het geloof zodanig verwoord en voorgeleefd, dat hij daarmee tot op vandaag tallozen in de wereld heeft geïnspireerd en hun de richting in hun leven heeft gewezen; door de

zeldzame manier waarop hij het mens-zijn heeft vormgegeven, heeft hij zichtbaar gemaakt wat de roeping van de mens om 'beeld van God te zijn' inhoudt. Maar hij heeft ook gevoeld, dat het schuurt, dat wat hij zegt en voorleeft vaak tegendraads is. Men tracht hem en profeten na hem de mond te snoeren, en als ze zich de mond niet laten snoeren, dan maar helemaal uit de weg ruimen. Het overkwam Jezus, het overkwam Maarten Luther King in 1968, het overkwam Sophie Scholl in 1943; het overkomt zovelen vandaag. Deze week kreeg ik een email van Avaaz: "Elke 48 uur wordt ergens in de wereld een man of vrouw vermoord, die zich inzet voor het beschermen van de bedreigde natuur." Misschien moeten wij - zoals zij - ons niet te druk maken over wat ons kan overkomen, als wij ons inzetten voor de ander of voor de schepping; maar er gewoon voor gaan en op de koop toe nemen dat anderen ons tegenwerken of uitlachen, of in het ergste geval met de dood bedreigen.

Ik wilde met u in deze overweging nadenken over: de kerk van de toekomst. Mijn vraag nu is: Zou dit alles, waar wij het over hadden, te maken kunnen hebben met die kerk van de toekomst? Laten wij als gemeenschap daarin geloven, daarop inzetten, profeten van vandaag zien, naar hen luisteren en zelf durven zijn, als het moet tegen de stroom in?

Ter afsluiting dit: ETTY HILLESUM (zij heeft een gedenksteen op ons kerkepad) schreef op 3 Juli 1943, kort voordat zij afgevoerd werd naar Auschwitz het concentratiekamp in Polen, een brief aan haar vrienden: "Ik zal proberen jullie te beschrijven, hoe ik mij voel. Wanneer een spin haar web weeft, werpt ze de hoofddraden vooruit en klimt er dan zelf achteraan. De hoofdweg van mijn leven strekt zich al een heel eind voor me uit en reikt al in een andere wereld. Het is net of alles wat er hier gebeurt en nog gebeuren zal, al ergens in mij verdisconteerd is; ik heb het al verwerkt en doorleefd en bouw al mee aan een nieuwe wereld." Een pracht beeld van wat een profeet is: Hij/zij werpt de hoofddraden vooruit naar een nieuwe wereld, en leeft ... en spreekt... al van daar uit..... en roept ons op om dat ook te doen. Amen.